

22. helluntain jälkeinen viikko, torstai

Päivän epistola

(Kol. 4: 2 – 9)

”Veljet, rukoilkaa hellittämättä, valvokaa rukoillen ja kiittäen. Rukoilkaa samalla meidänkin puolestamme, jotta Jumala avaisi meille oven sanansa julistamiseen ja me saisimme puhua Kristuksen salaisuudesta, jonka vuoksi juuri olen vankinakin. Kunpa voisin tehdä sitä tunnetuksi ja puhua niin kuin minun pitäisi! Suhtautukaa viisaasti ulkopuolisiin, käyttäkää sopivaa hetkeä hyväksenne. Puhukaa aina ystävällisesti, kuitenkin sananne suolalla höystäen. Teidän on tiedettävä, miten kullekin vastaatte. Kaikesta, mikä koskee minua, teille kertoo rakas veljemme Tykikos, uskollinen palvelija ja työtoverini Herran työssä. Lähetänkin hänet luoksenne juuri sitä varten, että saisitte tietää, mitä meille kuuluu, ja että hän rohkaisisi teitä. Hänen mukanaan tulee uskollinen ja rakas veljemme Onesimos, joka on teikäläisiä. He kertovat teille kaikesta, mitä tänne kuuluu.”

Tekstimme on Kolossalaiskirjeen loppupuolelta ja sisältää loppukehotukset. Tekstimme jälkeen ovat jäljellä enää tervehdykset, jotka käsitellään huomiossa tekstissä.

Kolossalaisia kehoitetaan erityisesti rukoukseen. Lisäksi heitä kehoitetaan valppauteen suhteessa ulkopuolisiin (opettajiin). ”Käyttäkää sopivaa hetkeä hyväksenne” on todennäköisesti kehoitus todistaa oikealla hetkellä Kristuksesta. Kanssakäymisen ulkopuolisten kanssa tulee olla ystävällistä. Paavali pyytää kolossalaisia myös rukoilemaan puolestaan.

Tykikos ja Onesimos tuovat kolossalaisille lisätietoa Paavalin tilanteesta. Heidän tehtävänsä on myös rohkaista kolossalaisia. Tykikos oli kotoisin Vähästä-Aasiasta ja hän oli Paavalin työtoveri. Onesimos oli Filemonin orja ja Paavalin vaikutuksesta hänestä tuli kristitty. Hän toimi Paavalin palvelijana. Molempien yhteydessä käytetty sana ”veljemme” kertoo molempien olevan kristittyjä.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 9: 49 – 56)

”Siihen aikaan eräs opetuslapsista tuli Jeesuksen luo ja sanoi: ”Opettaja, me näimme erään miehen ajavan pahoja henkiä ulos sinun nimessäsi. Me yritimme estää häntä, koska hän ei seuraa sinua meidän joukossamme.” Mutta Jeesus vastasi: ”Älkää estäkö. Joka ei ole teitä vastaan, on

teidän puolellanne.” Kun Jeesuksen taivaaseenottamisen aika oli lähenemässä, hän suuntasi kulkunsa Jerusalemiä kohti. Edellään hän lähetti sananviejä. Nämä lähtivät matkaan ja menivät erääseen Samarian kylään valmistelemaan Jeesuksen tuloa. Kyläläiset kuitenkin kieltäytyivät ottamasta Jeesusta vastaan, koska hän oli matkalla Jerusalemiin. Kun hänen opetuslapsensa Jaakob ja Johannes kuulivat tästä, he sanoivat: ”Herra, tahdotko, että käskemme tulen iskeä taivaasta ja tuhota heidät niin kuin Eliakin teki?” Mutta Jeesus kääntyi ja nuhteli opetuslapsia ja sanoi: ”Te ette tiedä, minkä hengen omat te olette. Ihmisen Poika ei tullut ihmisten sieluja kadottamaan vaan pelastamaan.” Yhdessä he jatkoivat matkaa toiseen kylään.”

Tekstimme kaksi ensimmäistä jaetta ovat yhteisiä eilisen tekstin kanssa. Niissä Jeesus torjui opetuslasten väärän käsityksen, että heidän suhteensa Jeesukseen sulkisi muut pois tästä suhteesta. Muutkin kuin he voivat tehdä työtä Jeesuksen nimessä.

Tekstimme alkusanat peittävät alleen sen, kuka oli ”eräs opetuslapsi”. Kun tätä tekstiä luetaan liturgian yhteydessä, alkusanat ovat juuri tällaiset. Jos katsomme eilistä lukukappaletta tai Luukkaan evankeliumia kokonaisena tekstinä, paljastuu, että ”eräs opetuslapsi” on Johannes. Tekstin opetus ei edellytä tietoa sanojasta.

Sitten alkaa Luukkaan evankeliumissa uusi osa. Enää Hän ei kulje kylästä kylään, vaan nyt alkaa Jeesuksen matka kohti Jerusalemiä ja kärsimyksiä. Se on hyvin moniulotteinen sisältäen paljon erilaista Jeesuksen opetusta. Luukas käsittelee laajasti matkaa Samarian ja Juudean kautta Jerusalemiin. Sen jälkeen teksti siirtyy käsittelemään Jeesuksen kohtaloa Jerusalemissa, kuolemaa ja ylösnousemusta. Luukkaan evankeliumi tulee ymmärrettävämmäksi, kun muistaa, että hän teki evankeliumiinsa jatko-osan: Apostolien tekojen kirjan.

Tekstimme käsittelee seuraavaksi samarialaisten suhtautumisen Jeesukseen. Teksti on täynnä teologisesti latautunutta sanastoa. ”Kun Jeesuksen taivaaseenottamisen aika oli lähenemässä” on osittain ongelmallinen. Se viittaa varsinaisesti taivaaseenottamiseen, mutta tässä yhteydessä siihen liittyy myös kaikki sitä edeltävä: kuolema, hautaus, ylösnousemus, taivaaseenastuminen ja myös Hengen lähettäminen. Kyse on Jeesuksen matkasta Jumalan luo. Vanhemmassa käännöksessä teksti on muodossa ”ylösottamisen aika”.

”Aika oli lähenemässä” viittaa Jumalan pelastussuunnitelman toteuttamisen aikaan. Vanhempi suomennos tuo esille paremmin, että kyse oli jo lopun ajan kiireellisyydestä: ”aika oli täyttymässä”. ”Hän suuntasi kulkunsa Jerusalemiä kohti” on vanhemmassa käännöksessä ”käänsi kasvonsa

Jerusalemiä kohti”. Tässä yhteydessä se merkitsee Jeesuksen kuuliaisuutta Jumalaa kohtaan toteuttaa pelastussuunnitelma. Sen taustalla on juutalainen sanontatapa, jossa tuodaan esille luottamus Jumalaan (vrt. Jes. 50: 7, joka Kirkon käsityksen mukaan kertoo Kristuksesta ja Hänen päättäväisyydestään suorittaa annettu tehtävä). Päätös on tehty, nyt on sen toteuttamisen aika. Sen takia kulkeminen Galileassa kaupungista kaupunkiin loppui ja matka kohti Jerusalemiä ja pelastustekoa alkoi.

Samarialaisten ja juutalaisten keskinäinen suhde ei ollut hyvä. Erityisesti se tuli esille silloin, kun juutalaiset olivat pyhiinvaellusmatkalla Jerusalemiin. Samarialaiset pitivät Jerusalemiä vääränä paikkana palvella Jumalaa eivätkä juutalaisten pyhiinvaellusmatkojen yhteydessä halunneet olla tekemisissä juutalaisten kanssa.

Jaakobin ja Johanneksen kysymys kylän tuhoamisesta tulella pohjautuu profeetta Eliaan toimintaan (2. Kun. 1: 10 – 12). Tällöin Elia kahdesti kutsui tulen alas tuhoamaan vihollisensa. Jeesus nuhteli opetuslapsensa. Hänen opetukseensa ei kuulu kosto.